POSUDEK OPONENTA ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	**Úloha autovlaků v dálkové železniční dopravě**
Jméno autora:	**Daniel Drnec**
Typ práce:	bakalářská
Fakulta/ústav:	Fakulta dopravní (FD)
Katedra/ústav:	Ústav logistiky a managementu dopravy
Oponent práce:	Jan Hrabáček
Pracoviště oponenta práce:	České dráhy, a.s.

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání **náročnější**

Hodnocení náročnosti zadání závěrečné práce.

Zadané téma bakalářské práce je zajímavé a má potenciál zajímavých výstupů.

Splnění zadání **splněno s menšími výhradami**

Posuďte, zda předložená závěrečná práce splňuje zadání. V komentáři případně uveďte body zadání, které nebyly zcela splněny, nebo zda je práce oproti zadání rozšířena. Nebylo-li zadání zcela splněno, pokuste se posoudit závažnost, dopady a případně i příčiny jednotlivých nedostatků.

Cíl práce je uveden na straně 10:

„Cílem práce je vytvořit ucelený přehled provozů dálkových autovlaků v Evropě, dále zanalyzovat jejich finanční náročnost z pohledu zákazníka, zhodnotit vliv rozvíjejících se technologií na jejich konkurenceschopnost a na základě těchto šetření uvést doporučení pro jejich budoucí provoz.“

Ucelený přehled provozů dálkových autovlaků v Evropě – splněno z hlediska přehledu velmi dobře, potřebné však doplnit syntetizujícím shrnutím (užším vymezením z daného tématu – cílová skupiny cestujících, denní/noční nebo pravidelný/sezonní provoz apod.), na kterém by měly stavět další části práce (zhodnocení vlivu technologií a doporučení pro budoucí provoz), toto shrnutí a vymezení v této části podstatně chybí.

Analýza finanční náročnosti s pohledu zákazníka – splněno částečně, není jasné, proč byly zvoleny uvedené příklady spojení Praha – Košice a Wien – Feldkirch (náhodný demonstrativní výběr nebo nějaký další záměr), při stanovení hodnoty času je zvolena pouze jedna metoda, autor mohl zkusit se podívat ještě na jinou (např. https://www.cdv.cz/file/dopravni-chovani-v-datech-ocenovani-cestovniho-casu-a-jeho-spolehlivosti-v-beznem-provozu-a-v-kongesci-metoda-a-odhady-pro-cr/ nebo https://is.muni.cz/th/oj8r0/Klimesova_DP_Hodnota_cestovniho_casu_u_sluzebni_cesty_Final.pdf nebo jakoukoliv jinou). Určením průměrné mzdy jako indikátoru hodnoty času na straně 38 si autor u pracovní cesty trochu odporuje, když na jedné straně bere hodnotu průměrné mzdy a na straně druhé píše, že: *„Hodnota pracovního času zaměstnance bude ve skutečnosti pro zaměstnavatele ještě vyšší o přidanou hodnotu, kterou zaměstnanec v pracovním čase pro zaměstnavatele vytvoří. Zároveň na služební cesty jezdí obvykle zaměstnanci na vyšších pozicích, které bývají nadprůměrně placené.“* Autor mohl toto tvrzení alespoň zkusit zohlednit (tím, že si však nikde podrobněji a systematicky neurčil možné zákazníky a jejich očekávání a chování od dané služby, vzniká z toho logicky určité vakuum pro hledání systematického jmenovatele posuzovaného řešení).

Zhodnocení vlivu rozvíjejících se technologií na konkurenceschopnost autovlaků – splněno částečně, je vybrán výčtově zajímavý okruh technologií, ale není úplně jasné proč pouze tyto a pro jakou skupinu cestujících a pro jaký rozsah služby autovlaku jsou příležitostí či rizikem.

Na základě šetření v práci uvést doporučení pro budoucí provoz autovlaků – splněno částečně, spíše obecná tvrzení bez konkrétních příkladů (chybí aplikace na nějaké zvolené relaci nebo cílovou skupinu cestujících do větší hloubky – např. na straně 53 resp. 54 uváděnou problematiku nemožné nácestné nakládky/vykládky jednotlivých aut by bylo vhodné doplnit konkrétnějším zhodnocením, zda a za jakých podmínek toto může nebo nemůže být realizovatelné), v porovnání např. s popisem rozsahu a historie autovlaků obsahově a věcně marginální část v rámci celé práce. A to je škoda. Téma práce se

netýká jen historie, ale i budoucnosti.

Zvolený postup řešení **částečně vhodný**

Posuďte, zda student zvolil správný postup nebo metody řešení.

Autor si podrobněji nevymezil v rámci tématu okruh, který chce dále zkoumat a aplikovat na něj své návrhy ve vztahu k potřebám cestujících (není zcela zřejmé jaké a pro jaké cestující), v jakém časovém horizontu a v jakém kontextu okolní osobní železniční dopravy. Přestože je otázka autovlaků relativně ohraničené téma, má své nuance a určité závislosti a vazby v rámci železniční osobní dopravy, které je nutno podrobněji vymezit.

Odborná úroveň **C - dobře**

Posuďte úroveň odbornosti závěrečné práce, využití znalostí získaných studiem a z odborné literatury, využití podkladů a dat získaných z praxe.

Z práce je zřejmé, že problematika autovlaků autora zajímá. Pro účely tohoto typu práce (bakalářská apod.) je však potřebné systematičtěji vymezit předmět zkoumání a sním dále v průběhu celé práce pracovat. V posuzované práci toto v úvodní části chybí. V práci je celá řada zajímavých postřehů, kterým však chybí společné nebo systematičtěji vymezené pojivo a promítá se to dále do celkového dojmu z celé práce.

Formální a jazyková úroveň, rozsah práce **A - výborně**

Posuďte správnost používání formálních zápisů obsažených v práci. Posuďte typografickou a jazykovou stránku.

Bez připomínek.

Výběr zdrojů, korektnost citací **A - výborně**

Vyjádřete se k aktivitě studenta při získávání a využívání studijních materiálů k řešení závěrečné práce. Charakterizujte výběr pramenů. Posuďte, zda student využil všechny relevantní zdroje. Ověřte, zda jsou všechny převzaté prvky řádně odlišeny od vlastních výsledků a úvah, zda nedošlo k porušení citační etiky a zda jsou bibliografické citace úplné a v souladu s citačními zvyklostmi a normami.

Student pracoval s velmi pestrou paletou zdrojů. Hojně citoval. Pro některé pasáže mohl použít více zdrojů (např. u stanovení hodnoty času)

Další komentáře a hodnocení

Vyjádřete se k úrovni dosažených hlavních výsledků závěrečné práce, např. k úrovni teoretických výsledků, nebo k úrovni a funkčnosti technického nebo programového vytvořeného řešení, publikačním výstupům, experimentální zručnosti apod.

Viz níže shrnutí

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Shrňte aspekty závěrečné práce, které nejvíce ovlivnily Vaše celkové hodnocení. Uveďte případné otázky, které by měl student zodpovědět při obhajobě závěrečné práce před komisí.

Téma bakalářské práce je zajímavé, byť zahrnuje segment v osobní železniční dopravě spíše doplňkového charakteru. Autor velmi přehledně a podrobně zpracoval přehled vývoje této služby na železnici ve vybraných státech Evropy a v USA. Tomuto velmi pěkně zpracovanému přehledu však následně chybí syntéza nebo shrnutí, které by nějakým způsobem definovalo (i na základě uvedeného historického vývoje) roli tohoto segmentu služeb na železnici, typické prvky, problémy a umístění v rámci systému železniční osobní dopravy (je to více součást denní či noční dopravy, na jaké relace je vhodné tuto službu nabízet, převládá spíše denní nabídka nebo sezonní, je tento segment určen pro pravidelnou klientelu, sezonní, je určen spíše pro služební cesty nebo pro cesty pro rodiny apod.). Je samozřejmé, že ne všechny tyto věci mohly být autorovi dostupné, nicméně mohl si na ně udělat i svůj osobní pohled, o kterém by se pak dalo dále diskutovat. Absence jasného vymezení této služby (nebo jejího vnímání ze strany autora) pak činí trochu problém pro další část práce. U bodu analýza finanční náročnosti

z pohledu zákazníka sice autor vymezil 2 relace (Praha – Košice, Wien – Feldkirch), které hodnotil, nicméně není zřejmé proč právě tyto dvě (a ne jiné), není zřejmé, pro jakou klientelu toto porovnání dělá (byť autor toto částečně, ale spíše výčtem, než systematicky v kapitole uvádí). Podvědomě autor cílí na noční přepravu (odkazy a náznaky v různých kapitolách např. z pohledu komfortu – zmíněná koupelna na straně 47 v kapitole 3.2), ale jednoznačně toto zmíněno v kapitole 3 nikde není. Obdobně je bez dalších hlubších souvislostí ve vztahu k dané službě (z hlediska typu cesty a skupiny cestujícího apod.) popisován nový koncept lehátkového vozu ÖBB a proti tomu je popsán komfortní koncept výrobce CRRC. Jedná se o zajímavý výčet možností, ale bez dalších vzájemných souvislostí.

Není nijak na závadu práce, že se autor díval na službu autovlak čistě z pohledu zákazníka a nákladů pro něj spojených, nicméně chybí nějaké základní očekávání od této služby (komu má sloužit, kdy, kde a jak, jak funguje aktuálně, co by se mohlo změnit nebo jak by se mohla služba rozšířit, resp. jaké má příležitosti či hrozby ze strany rozvíjejících technologií).

Rovněž trochu chybí (aspoň krátká) syntéza a shrnutí aktuálního stavu k vozidlům (autovozům) - autor to v dílčím přehledu jednotlivých zemí občasně popisuje, ale chybí shrnutí a nějaký směr, nebo jeho odhad, kam se vývoj může a mohl by ubírat. V kapitole 3 v úvodu na straně 45 je pouze lakonicky konstatováno, že životnost železničních vozidel je dlouhá. Autor už se ale bohužel nepokusil si tuto životnost vymezit nebo ji alespoň odhadnout. Podle toho by se dalo i usuzovat, zda se jedná o pohled vůči novým vozidlům, a nebo vůči vozidlům ojetým nebo zánovním (které se aktuálně stále používají a pořád o ně je v nějaké formě zájem).

Současně autor vybírá některé technologie jakožto potenciální rizika nebo příležitosti pro autovlaky, ale není úplně jasné proč tyto, resp. jaký mohou mít kontext pro různé skupiny cestujících nebo vůči denním nebo nočním přepravám nebo z hlediska sezonních přeprav.

Z výše uvedených důvodů byla práce klasifikována stupněm C.

Dotazy

- Proč dává autor v rámci kapitoly 2 do nákladů cestujícího náklady na ubytování?
- Proč si autor pro posouzení hodnoty času nevybral více zdrojů?
- Autor v textu na straně 53 a 54 uvádí, že: *„v současnosti není možné nakládat a vykládat vozidla v nácestných stanicích bez posunování, kromě toho není také možné např. vyložit z autovozu v nácestné stanici jen část převážených vozidel. Z těchto důvodů se vozidla v nácestných stanicích nenakládají/nevykládají, s výjimkou odvěšování/přivěšování celých autovozů, což omezuje počet možných relací realizovaných na jednom autovlaku. Dálkové autovlaky se tak stávají pro mnoho potenciálních zákazníků neatraktivní. Tato záležitost se týká zejména autovlaků s delší trasou (např. Vídeň – Hamburk), u kterých je dosažitelná jízdní doba pro dostatečný spánek na větším počtu relací. Bylo by tedy vhodné prověřit i možnost použití autovozů umožňujících manipulaci s převáženými vozidly v nácestných stanicích, nejlépe automatizovanou.“* Jaké řešení by autor pro tyto konkrétně případy navrhoval, resp. jak si to případně provozně technologicky, z hlediska vybavení dané stanice v jednotlivých nácestných stanicích představuje?

Chyby a překlepy

- kapitola 1.3.3. strana 28, překlep ve slově Urlaubsexpres (autor uvádí Urlaunbsexpres)
- tabulka 8 strana 30…chybně uvedena relace ve 3. sloupci…nejedná se o relaci Graz – Villach, ale správně Feldkirch – Villach (https://www.nightjet.com/dam/jcr:585ae3a4-0268-4237-9f71-35b18811240b/nightjet-arz-fahrplan-2020-deutsch.pdf)

Předloženou závěrečnou práci hodnotím klasifikačním stupněm **C - dobře.**

Datum: 31.8.2020 Podpis: